

Увођење електронског система за управљање школском библиотеком (прва фаза)

Опис проблема

Школска библиотека тренутно послује на основу папирне евиденције чланова, задужења и инвентарних књига, што отежава претрагу фонда и праћење статуса библиотечке грађе. Корисницима није омогућен самосталан увид у расположивост наслова, док библиотекари немају брз и поуздан преглед целокупног фонда и његове тачне локације. Процес задуживања и раздуживања је временски захтеван и подложен пропустима, нарочито у случајевима прекорачења рока или престанка статуса ученика. Изостанак електронске евиденције отежава израду извештаја и систематско праћење коришћења библиотечких ресурса.

Оваква организација рада не обезбеђује довољан степен ефикасности, прегледности и поузданости у управљању библиотечким фондом, што указује на потребу увођења савременог дигиталног система.

Циљеви

Општи циљ прве фазе пројекта је успостављање електронске евиденције библиотечког фонда и рада библиотеке.

Посебни циљеви:

- увођење јединствене електронске базе библиотечког фонда;
- олакшавање претраге и управљања књигама;
- унапређење евиденције задуживања и раздуживања;
- смањење административног оптерећења библиотекара;
- припрема школе за потпуни прелазак на електронско пословање у области библиотеке.

Циљна група

Корисници система биће:

- библиотекари
- запослени;

- ученици;
- управа школе (за потребе извештавања и увида у фонд).

Период реализације

Предвиђено је да пројекат буде реализован у школској 2025/2026. години, од фебруара до августа 2026. године.

Фазна реализација пројекта

С обзиром на обим и комплексност дигитализације библиотечког фонда, пројекат је планиран за реализацију у више фаза. Овим документом је обухваћена прва фаза, која представља основу за даљи развој електронског система и постепени прелазак на потпуно дигитално пословање библиотеке. Наредне фазе обухватиће унапређење система, унос историјских података и додатна техничка и организациона побољшања.

Пројектни тим

- Координатор пројекта: Никола Ђорђевић;
- Библиотекари: Оливера Глумац Фазловски, Љубица Јаношевић;
- Члан Тима за обезбеђивање квалитета и развој установе;
- Члан Тима за промоцију школе;
- Заинтересовани наставници и ученици који би имали улогу волонтера;

Активности пројекта

1. Припрема е-система

Активност обухвата инсталацију и техничка подешавања делова система неопходних за даљу реализацију пројекта. За увођење електронског система је планирана инсталација бесплатног веб-оријентисаног библиотечког система отвореног кода SLiMS (Senayan Library Management System). Након инсталације и подешавања развојног окружења, вршиће се провера функционалности система, подешавање корисничких налога и тестирање основних модула.

У договору са Пројектним тимом биће дефинисани и успостављени нивои приступа, као и овлашћења корисника електронског система. У оквиру ове активности предвиђено је прилагођавање појединих модула система специфичностима школске библиотеке.

С обзиром на то да SLiMS систем није локализован на српски језик, планирана је локализација интерфејса на српском језику (ћирилично писмо).

2. Обука за унос података

Након успостављања електронског система, планирано је организовање обука за библиотекаре и волонтере ради оспособљавања за рад у систему.

Библиотекари ће похађати неколико обука које обухватају основе рада у електронском систему, управљање библиографским подацима и примерцима, евиденцију позајмица и извештавање о раду библиотеке. Волонтери ће похађати једну обуку која обухвата основни унос библиотечке грађе уз надзор чланова Пројектног тима.

Реализацији ових обука претходи припрема документације за обуку која обједињује теоретски и практични део рада у електронском систему.

3. Унос и провера података

Ова активност обухвата унос и проверу података о активним и бившим корисницима на основу постојеће папирне картотеке. У овој фази пројекта биће задржан постојећи систем доделе чланских бројева. Након завршетка уноса извршиће се контрола тачности унетих података и исправка евентуалних грешака.

Активности обухвата и систематски унос библиотечког фонда у базу података електронског система. Пре почетка уноса библиотечког фонда биће успостављен систем означавања библиотечких регала и полица.

4. Припрема докумената за обуку и коришћење е-система

Активност обухвата израду документације неопходне за правилну примену и одрживост електронског система у раду школске библиотеке.

На почетку ће бити израђен интерни приручник који садржи опис основних појмова, правила уноса података, поступак доделе чланских бројева, систем означавања библиотечких регала и полица, као и основне процедуре рада у систему.

Након тога, биће израђена практична документација за реализацију обука, која обухвата структуру обуке, кратак опис садржаја, упутства за практичан рад и евиденцију присуства.

На крају ће бити израђена презентација намењена запосленима, са циљем упознавања са функционалностима електронског система, начином претраге фонда, значајем електронске евиденције и предностима дигитализованог библиотечког пословања.

5. Представљање резултата пројекта

Ова активност обухвата представљање резултата прве фазе пројекта запосленима у оквиру стручног усавршавања, са циљем информисања о постигнутим резултатима и подстицања коришћења електронског система. Активност има за циљ упознавање наставника са могућностима претраге фонда, увидом у расположивост грађе и предностима електронске евиденције.

На званичном сајту школе и профилима на друштвеним мрежама биће објављена информација о реализованим активностима и постигнутим резултатима пројекта.

6. Мониторинг и евалуација

Ова активност обухвата праћење реализације пројекта и процену постигнутих резултата ради унапређења даљих фаза (континуирано праћење реализације планираних активности, динамике уноса података и функционисања електронског система, процена постигнутих резултата на крају I фазе пројекта, анализа степена остварености циљева и утврђивање препорука за наредне фазе реализације).

Активност	2025/2026							Одговорна лица
	феб	мар	апр	мај	јун	јул	авг	
1. Припрема е-система								
1.1. Покретање е-система	x							Координатор
1.2. Дефинисање улога у е-систему	x							Координатор, библиотекари
1.3. Прилагођавање е-система	x	x	x				x	Координатор, библиотекари
1.4. Превођење е-система	x	x	x	x				Координатор
2. Обука за унос података								
2.2. Обука библиотекара за унос података	x							Координатор
2.3. Обука ученика и наставника (волонтера) за унос података		x	x					Координатор, библиотекари
3. Унос и провера података								
3.1. Унос чланова библиотеке	x							Координатор
3.2. Провера унетих података за чланове библиотеке	x							Библиотекари
3.3. Унос библиотечке грађе	x	x	x	x	x		x	Координатор, библиотекари, волонтери

4. Припрема докумената за обуку и коришћење е-система								
4.1. Припрема приручника за администрање е-система	x	x	x	x	x		x	Координатор, библиотекари
4.2. Припрема докумената за обуку библиотекара и волонтера	x	x						
4.3. Припрема презентације за коришћење е-система							x	Координатор, библиотекари
5. Представљање резултата пројекта								
5.1. Презентација резултата пројекта наставницима							x	Координатор, библиотекари
5.2. Промоција резултата пројекта на друштвеним мрежама							x	Члан Тима за промоцију
6. Мониторинг и евалуација								
6.1. Мониторинг	x	x	x	x	x		x	Члан Тима за обезбеђивање квалитета и развој установе
6.2. Евалуација					x		x	Члан Тима за обезбеђивање квалитета и развој установе

Очекивани резултати

Активност	Индикатор	Циљна вредност
1. Припрема е-система	Инсталиран и функционалан систем	1 активан систем
	Дефинисане корисничке улоге	најмање 3 улоге
	Локализован интерфејс	100%
2. Обука за унос података	Број реализованих обука	најмање 3
	Број обучених библиотекара	2
	Број обучених волонтера	најмање 3
3. Унос и провера података	Проценат унетих активних корисника	100%
	Проценат унетих активн	90%

	библиографских записа	
	Проценат унетих примерака	90%
4. Припрема докумената	Израђен приручник за коришћење е-система	1
5. Представљање резултата	Број одржаних обука стручног усавршавања унутар институције	1
6. Мониторинг и евалуација	Број састављених извештаја о резултату пројекта	1 извештај
	Дефинисане препоруке за II фазу	најмање 3 препоруке

Одрживост пројекта

Одрживост пројекта обезбеђује се успостављањем јасних процедура рада, израдом интерне документације и обуком библиотекара и волонтера за рад у електронском систему. Током прве фазе формира се основа за даље унапређење и проширење функционалности система.

Након завршетка прве фазе, електронски систем наставља да се користи у редовном раду библиотеке, уз континуирано ажурирање података и унос нових наслова и корисника.

Континуирана подршка Пројектног тима и укључивање запослених у процес рада обезбеђују дугорочну примену и развој система.